

Enskild motion

Motion till riksdagen: 2014/15:1681

av Rasmus Ling (MP)

Nationellt mål om fördubblad kollektivtrafik

Förslag till riksdagsbeslut

1. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att införa ett nationellt mål om en fördubblad kollektivtrafik.
2. Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att utarbeta en strategi för att nå målet om en fördubblad kollektivtrafik.

Inledning

Klimatförändringarna är vår tids största ödesfråga. Att hejda utsläppen av koldioxid och andra gaser som förändrar klimatet och bidrar till den globala uppvärmningen, är den enskilt största utmaningen vi står inför. I Sverige står trafiksektorn för en väsentlig andel av utsläppen. Det är också den sektor som är mest beroende av fossila bränslen. Att få över persontrafik från biltrafik till kollektivtrafik är ett effektivt sätt att minska klimatpåverkan. Det finns även många andra fördelar vad gäller ekonomi, trafiksäkerhet, jämställdhet, sysselsättning, stadsmiljöutveckling och integration. Därför föreslår vi att det fördubblingsmål som aktörer inom kollektivtrafikbranschen enats om, också ska göras till ett nationellt mål.

Fördubblingsmålet

De nationella branschorganisationerna som står bakom fördubblingsprojektet Partnerskap för en förbättrad kollektivtrafik är Svensk Kollektivtrafik, Svenska Bussbranschens Riksförbund, Svenska Taxiförbundet, Branschföreningen Tågoperatörerna, Sveriges Kommuner och Landsting samt Trafikverket och Jernhusen. Målet innebär att kollektivtrafikens marknadsandel ska fördubblas. Marknaden avser motoriserade resor, vilket är viktigt att påpeka. Det finns ingen anledning att attrahera cyklister att gå över

till kollektivtrafik. Delmålet är att antalet kollektivtrafikresor ska fördubblas 2020, jämfört mot 2006.

Samhällsvinster

De samhällsekonomiska vinsterna med ökad marknadsandel för kollektivtrafiken är stora. Enligt Partnerskap för en förbättrad kollektivtrafik är den samhällsekonomiska nyttan av en fördubbling 4 miljarder per år.

Trafiksäkerhet och jämställdhet

Sverige har länge arbetat mot den så kallade nollvisionen, en vision med noll dödade och allvarligt skadade i vägtrafiken. Med en högre andel resenärer i kollektivtrafiken förbättras förutsättningarna för ett fortsatt trafiksäkerhetsarbete.

En utbyggd och förbättrad kollektivtrafik är också en fråga om jämställdhet. Fler kvinnor än män transporterar sig med kollektiva färdmedel, och förbättringar för kollektivtrafiken har därmed konkret bäring på det övergripande jämställdhetspolitiska mål som riksdagen har fastställt.

Sysselsättning och stadsmiljöutveckling

Kollektivtrafiken är yteffektiv i förhållande till bilen. Fler personer får plats på en mindre yta. I våra städer och tätorter innebär det att yta som går till ytkrävande transportarbete istället kan användas till bostäder, arbetsplatser, torg, parker eller mötesplatser. Städer kan därmed utvecklas, och möjligheterna till förbättrat och hållbart näringslivsklimat stärks. Det kan också binda ihop städer och bli ett naturligt sätt till integration av olika områden.

Att nå en fördubbling

För att nå en fördubbling av kollektivtrafikens marknadsandel så krävs såväl långsiktighet som strategi. Att flera branschorganisationer tillsammans gått ihop för att jobba mot det är positivt. Men det skulle även behövas en nationell kraftsamling. Flera av de styrningsmekanismer som finns, och är centrala, finns på den statliga nivån.

Att planera kommande infrastrukturprojekt för att nå målet är centralt. Därför bör den nationella infrastrukturplanen gå mot att prioritera järnväg och spår, före vägar avsedda för bilar. De reseavdrag som idag får göras för tjänsteresor, borde styras om för att i ökad utsträckning gynna kollektivt resande. De banavgifter som järnvägsbolag använder för att nyttja spår, bör hållas nere. Det kommunala inkomstutjämnningssystemet har en parameter som avser kollektivtrafik; även denna kunde ses över om den på ett optimalt sätt bidrar till fördubblingsmålet.

Rasmus Ling (MP)